

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

S.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

Item, *Falces spirituales seu Tractatum de mortificatione, & remedijs passionum.*

Translatus quoque ex Gallico idiomate in Flandricum, meditationes Bartholomaei à Sancto Fausto, congregationis Fulienfis.

Item, *ex Latino, tractatum Ioannis Trithemij, de gradibus humilitatis.*

Vidi hæc omnia quandoque apud ipsum Authorem, sed mors superveniens, impressionem impediit. Obijt 1652. in die Animarum.

Rolandus Ploceranus, monachus Cisterciensis, scripsit Vitam Sanctæ Prognatæ, Abbatissæ Ordinis nostri. Floruit anno 1220. Relatio Ferdinan. Vghelli.

Rothlandus, Monachus Morimundi Mediolanensis, pietate & doctrinâ clarus, scripto mandavit.

Vitam & admirandas virtutes Sanctæ Francæ, Abbatissæ Placentinæ, Ordinis Cisterciensis, & nobili Vita alta Comitum familiâ nata. Quam vitam, nostris temporibus, amplavit, & in lucem edidit, Petrus Maria Campus, eruditissimus Placentinæ ecclesiæ Canonicus. Vid. R. mum Ferd. Vghellum, Italiæ sacræ, tomo 2. inter Episcopos Placentinos, sub Episcopo 48. fol. 271.

Rupertus Limpurgensis, à Montalbo inter Scriptores Cistercienses relatus, non fuit nostri Ordinis, sed S. Benedicti, ideoque hic omitendus.

S.

Salmanticensis. Vniuersitas virorum doctissimorum fecundissima parens, plurimos sanæ æternæ memoria dignissimos ordini nostro protulit doctores. Quorum non pauci cathedras publicas obtinuerunt, aut ad Ecclesiarum regimen promoti fuerunt. Maxime ab a. 1581. quo ibidem collegium nostrum extrui cæptum est, quos operæ pretium iudicavi, per ordinem hic recensere, tum in historicorum gratiam, &

piam monasteriorum æmulationem; tum etiâ ne tantorum virorum memoria pereat, præsertim eorum, qui bibliothecæ nostræ, supra inserti non sunt:

Igitur, anno 1597. primus ibidem doctoralem lauream obtinuit Reuerendissimus *Ludovicus Bernaldus de Quiros*, qui anno 1604. à suo Spinæ monasterio, in quod (peracto totius congregationis regimine) secesserat, ab Vniuersitate euocatus, publico assignato stipendio, extra ordinariæ lectionis onus pro factorum Bibliorum exponenda doctrina suscipere est coactus. Anno 1620. primam eiusdem Facultatis Cathedram sine Rivali, accepit, quam summo totius Reipub. plausu & vilitate moderatus est, vsque ad annum 1629. quo è viuis discessit, cum incredibili omnium dolore.

2. Quæ ad eiusdem magisterij honorem peruenit. Illustrissimus fuit *Angelus Manriquez* (anno 1613.) Hortensis monachus, nunc Pacis Iuliæ Episcopus. De quo plura diximus supra, suo loco.

Petrus de Andrade, Vallis bonæ monachus, post annos aliquot quibus lectoris munus in Salmanticensi collegio, cum approbatione nõ mediocri obiuerat, ad magisterij lauream peruenit, anno 1623. Triennio sequenti, quo Reuerendissimus *Angelus Manriquez* toti congregationi Hispaniæ Generalis reformator præfuit, ipse in huius locum collegij Salmanticensis Abbas subrogatur: quâ functus dignitate, Diffinitor electus, sponte (maioris perfectionis adipiscendæ amore) in Vallem bonam secessit, indeque sequenti triennio ad supremam Reformatoris apicem euectus, immaturâ morte (non sine vniuersæ congregationis dolore) antè dignitatem deseruit, quam deferetur ab illâ, anno 1633.

Ildephonsus Perez (de quo supra) 4. loco magisterij laureâ insignitus fuit, anno 1629. vt

iam diximus, litterâ, I.

5. Illustrissimus ac Reuerendissimus *Christophorus de Lazarraga*, Spinæ monachus, & Salmanticensis collegij alumnus, adhuc iuuenis, & qui vix auditorem egerat, propter mirabile ingenij subtilitatem, eiusdem collegij Salmanticensis Lector destinatur, anno 1627. Ab vniuersa Academia expertus, in gremium magistrorum admittitur, summo omnium plausu, statimque agere capit Cathedrarum candidatum, & anno 1632. Scoti le&urata obtinuit, dein Cathedram Diui Thomæ, anno 1636. & rursus anno 1638. primariæ Cathedræ moderator eligitur. Sequenti anno, 1639. et si vix 42. ætatis compleisset, ad Ecclesiam de Ch'apâ, noui orbis, à Rege Catholico designatus, antequam Summus Pontifex electionem confirmasset, eodem anno, ad Cartaginensem Ecclesiam eiusdem orbis, promotus fuit; Quam cum felicissimè in omnibus rexisset, superiori an. 1648. mente Februario, à perfidis nonnullis (quibus inuisus erat, qui à Deo, Regi, & Reipub. fideliter seruebat) veneno (vt fama est) inter cibos emissio, ipse simul cum præfecto vrbs, & alijs plurimis, è viuus (proh dolor) summo bonorum omnium dolore, auferitur. De hoc Viro, vide plura supra verbo, Christophorus de Lazarraga.

Petrus de Oyiedo, alius à superiore, Montis Sion extra muros ciuitatis Toletanæ, professor, sextus extitit, qui ex eiusdem Salmanticensis collegij alumnis, magisterij lauream adeptus fuit, anno 1636. & iam, sine dubio, cathedram obtinuisset, nisi generale Capitulum congregationis Hispanicæ, illarum ambitionem interdixisset, ob plura inconuenientia, repugnantia monasticæ modestiæ, quæ necessariò interuenire debuissent, pro illo tempore, quo illarum electio ad scholasticorum suffragia redacta erat. Indè occasione accepta, anno 1644. Ab-

bas sui monasterij Montis Sion eligitur, & tandem anno 1647. monasterij de Ouila creatur Præsul, quòd munus hodiè summa cum laude moderatur.

Anno 1643. post cursum philosophiæ, & aliquot annos in theologiæ le&ura feliciter transactos, *Franciscus de Roys, & Mendoza*, Vallis Paradysi monachus, magisterij laurea condecoratur, qui hodiè, Cathedrarum eiusdem Facultatis, summa Academiæ gratulatione, candidatum agit. Ab omnibus amatus, pro sua modestia, & vrbantate, pro suo ingenio, docendique facundia, & perspicuitate, tam ex suggestu scholastico, quam ex concionatoria expectabilis, acclamatusque valdè.

Henricus de la Garma, Vallis Ecclesiarum monachus, Scholæ Thomistarum additissimus, ingenij verè ignei, acris, & acutissimi, laudem obtinuit, anno 1645. candidatum Cathedrarum agebat, summo totius Academiæ gaudio & expectatione (conceperant namque talem de ipsa spem, non solum congregatio ordinis nostri, & Academiæ ipsa, sed & supremus Senatus regius, quod decori & splendori foret non tantum ordini suo, Academiæque, at toti etiam Hispaniæ) verum, immatura morte illum de medio nobis sustulit Deus anno 1647. mense Iunio, cum recenter Dissinitor congregationis esset creatus. Illud autem hic specialiter adnotandum venit, non idèò Henricum hunc in ambitione Cathedræ fuisse prælatum magistro Francisco de Roys, quia altius de eo sentiret congregatio, sed vt inuidiæ occasionem omnino de medioolleret; vnde Generalis reformator disposuit & decreuit, quod ille in hoc munere præcederet, qui, etsi esset posterior gradu magisterij, antiquior inueniretur in le&ura, & professione.

Sanctus à S. Catharina, religiosus ac postea Superior Generali congregationis B. Mariæ Fulienfis, edidit

Librum

Librum exercitiorum spiritualium, consistentem 20. Meditationibus plane diuinis: cum insigni directorio, pro eo qui meditates dirigit. Qui liber tanto populi applausu exceptus fuit, vt intra hos paucos annos, quinque debuerit recudi, bis nimirum Latinè, & ter Gallicè. Nouissima editio fuit an. 1639 Parisijs apud Michaelē Soly.

Edidit & *Libellum 38. graduum humilitatis*, omnibus non solum religiosis necessarium, verum etiam sæcularibus vtilissimum, qui multoties etiam prælum sustinuit, sub diuersis linguis. Flandricè quidem (licet sine nomine authoris) Duaci apud Gerardum Pinchon, ad calcem regulæ Sancti Benedicti, & Antuerpiæ, vnà cum alio quodam libello Ludouici Macckeblyde, Societatis Iesu: Gallicæ tamen editiones Parisienses postremæ, authoris nomen expressè præferunt.

Libellum item alium, quem inscripsit, *Flammam amoris diuini*, impressum quoque Parisijs, annis 1624. & 1639. & alibi sæpius.

Denique & *Libellum 4. continentem breuem præxim, quæ quis possit se continuè conseruare in præsentia Dei* Gallicè Parisijs, apud Soly, annis memoratis. Intellego illum & plura alia scripsisse, sed horum notitiam assequi non potui.

Libellus ipsius de gradibus humilitatis in linguam Italicam translatus, prodijt Romæ apud Corbellum, anno 1651.

Libellus etiam dictus, *Flamma Amoris diuini*, ibidem anno 1629. Obijt Author Romæ, in monasterio S. Bernardi ad Thermas, ann. 1630. fuit plures, Generalis suæ Congregationis, Relatio Patrum Fuliensium Romanorum.

Sauigniæ acensis Monasterij in Normannia monachus anonymus, latè descripsit *Vitam Beati Petri eiusdem Monasterij Prioris sanctissimi*, quæ ibidem manuscripta seruetur, teste Hugone Merardo in Martyrologio monastico, 24. Decembris.

Extant ibidem præclaræ alia scripta, à monachis loci concinnata, quorum tamen titulos belli furor, locique distantia nobis præripuerunt. Inter hæc tamen est *Historia insignis vitæ B. Guillelmi, illius loci Abbatis*, quem Philippus Seguinus (de Sanctis ordinis, cap. 69.) scribit fuisse, inter doctores magni nominis, in diuinis scripturis multum eruditum, seculariumque litterarum non ignarum, &c. Vtrum tamen aliquid scripserit, ibidem non refert.

Schonaugia (quod pulchram sonat insulam) ordinis Cisterciensis monasterium olim celeberrimum, filia fuit Ebirbaci, in Palatinatu Electorali 2. milliariibus Heydelberga distans, in diocesi Wormatiensi. Huius monasterij religiosus anonymus scripsit *vitam Beate Hildegundis virginis*, quæ sexum mentita, & virum se simulans, sub nomine Ioseph, habitum monachi induit, in quo ad mortem vsque incognita perseverans sancto sine queuit. Porò scriptor huius vitæ, in præfatione asserit se virginem nouisse, & cum ea in Schonaugia vixisse. Extat hæc vita in pluribus monasterijs & Gallicè etiam edita à Ioanne d'Assigny, parte 2. de personis sanctitate illustribus ordinis Cisterciensis.

Huius Schonaugiæ monasterio, Henriquez, & plures alij authores, attribuunt Beatam Elizabetham, dictam de Schonaugia, quemadmodum etiam Eckbertum, & Eimechum, Abbates Schonaugiæ, sanctitate scriptis claros: sed erroneè, nominum videlicet identitate decepti, & de reliquo locorum ignari, pro vt clarè demonstrauit in fundatione Schonaugiæ Cisterciensis, quam per Longelinum Coloniae edidi 1640. Tria namque olim fuerunt in Germania eiusdem nominis (id est, *Schonaugia*) monasteria, & quidem sibi inuicem satis vicina. Primum & celeberrimum, monachorum fuit Cisterciensium, idem scilicet de quo iam iam egimus, quod nunc desertum, & pro maiori parte

parte euersum iacet. 2. & etiamnum inhabitatum, monachorum est ordinis sancti Benedicti, in finibus diocesis Treuirensis, in sylua Hircinia situm sub iurisdictione Comitum Nassoniensium, quod aliàs etiam vocari solet *S. Florini monasterium* (seu Schonangia S. Florini) distatque non nisi 5. circiter miliaribus belgicis Ebirbaco: exiguum tamen est, nec ita famosum, in quo, anno 1630. dum Ebirbaci lectorem agerem, s. solum erant religiosi cum Abbate; inter quos, & Ebirbaces nostros, magna factis intercedebat familiaritas, quæ causa fuit, quod ipsum monasterium subindè visitauerim. 3. eiusdem nominis monasterium, virginum fuit ordinis item S. Benedicti, monasterio S. Florini iam dicto omninò coniguum, adèd vt non nisi interiaccens platea vnum ab alio sejungeret. hoc iam à 50. aut circiter annis (cum multis grauatum esset debitis, & 3. quatuor ne solum in eo residerent moniales) assensu Comitum Nassouij, & Episcopi Treuirensis, à monachis vicinis incorporatum, & mox destructum fuit, ita vt nullum ibidem hoc tempore integrum extet ædificium, sed ingentes ruinae; monialibus ab alia monasteria ablegatis. In hoc autem virginum cœnobio, Beata Elizabeth anno 1140. monialis effecta, Abbatissæ postmodum munus obtinuit; quo tam sanctè ac religiosè functa est, vt multis reuelationibus ac visionibus celestibus meruerit honorari, quas ad confortum suarum ædificationem, litteris partim ipsa mandauit; partim Rogerius Cisterciensis, de quo supra, partim denique frater ipsius Elizabethæ germanus, Eckbertus nomine. Qui cum esset canonicus Bonnenfis, monitis fororis suæ, in Schonangia Sancti Florini monachus nec multo post eiusdem loci 2. Abbas effectus, omnia quæ ab alijs scripta fuerant recognouit, quibus plurima de suo addens, amplissimè fororis memoratæ vitam descripsit: quæ anno 1146. ex hac

vita migravit, 14. Kalendas Iulij, sepultraque fuit in choro Monasterij Sancti Florini, non longè ab altari Virginibus omnibus sacro, vbi & frater eius iam sepulcrum suum elegerat: tamen reliquæ eius postea exhumatæ, in magna lapidea tumba repositæ sunt, in qua anno supradicto 1630. adhuc quiescebant, in sacello quodam vicino monachorum choro, vbi eadem ipse reuerenter conspexi.

Cæterum, vita hæc per Eckbertum conscripta, in dicto Monasterio adhuc studiosè asservatur, quam eiusdem loci Prior mihi legendam aliquandò concessit, estque in 7. libris diuisa, quorum priores duo continent *varias visiones, & reuelationes*, quibus virgo sanctissima Elizabetha diuinitus illustrata fuit, vnà cum expositionibus earundem: 3. *de celesti Hierusalem* inscribitur: 4. dicitur *Liber viarum Domini*, agens generaliter de omnibus hominibus, quomodo felicitet in singulis statibus viuere debeant: 5. continet *Reuelationes de Sancto exercitu vndecim milium Virginum*: 6. complectitur *varias epistolas*, quas non humana (quæ indocta erat) sed diuina inspiratione pronuntiauit, Dei & Sancti Angeli verba loquens: 7. Authoris habet *prolixam epistolam*, ad quasdam cognatas suas, de obitu huius B. Elizabeth, vbi inter alia refertur, biennio antè mortem eius, voces in cælo auditas esse, ex quibus eadem mors certò cognosci potuit. Libris his omnibus subiungitur in eodem volumine, *Officium paruum de Sancta Elizabeth de Schonangia*, compositum ab Emecho Abbate item Schonangia sancti Florini, viro pio & religioso, de quo sequentes leguntur versus:

*Non erit æqualis tibi nunc Schonangia talis,
Flos erat egregius, requiescat spiritus eius.*

Quod autem ad Eckbertum attinet, scripsit is etiam *Opusculum contra Catharos hereticos*. Item aliud *Contra iudeos de Christo & matre eius*. Quæ omnia

omnia etiam in eodem extant antiquo codice membranaceo.

Hæc omnia hic apponenda duxi, ne quis in posterum labatur in errorem Henriquez, Bernardi Briti, & aliorum de quo supra. Communicavi quoque hæc Auberto Miræo, qui auctario suo de scriptoribus Ecclesiasticis ea inseruit, eatenus à nemine observata.

Sebastianus arduus, religiosus monasterij Sarracorum Crucium in Hispaniâ, religione & doctrina conspicuus, *Varia scripsit*, perhibente Chrylostomo Henriquez in Phœnice, ex quibus tamen ipse non recenset, nisi *in symbolum fidei, librum unum.*

Sebastianus de Vrias, natione Hispanus, professione religiosâ monachus Vallis Paradisi, varias doctas lucubrationes scripto reliquit, luce dignas, ex quibus vulgatæ extant,

Triumphus sanctissimæ Crucis, Liber in 40. impressus Julio brigæ, anno 1597.

Vita Sancti Thomæ Cantuariensis, quatuor libris distincta, &c. Henriquez supra.

Sebastianus Hamaxurgus, Abbas 28. monasterij Fontis Salutis, vulgò Heilbrun ordinis Cisterciensis, in diocesi Bambergensi, mediò ferè itinere inter Noribergam & Honoldisbachium: vir præclarè doctus, scripsit

Epitomen stirpis marchionum Brandegurgensium, ad Albertum Marchionem Casimiri filium. Floruit anno 1540.

Noitra Abbatiarum Gasparis Longelini.

Sebastianus de la Parra, (sic enim scribendum est, non autem, Parias, ut male scripsit Henriquez in Phœnice) & post illud, nos in 1. editione huius operis monasticæ in Caracerensi cœnobio professus, tantum in religiosâ perfectione, & diversarum scientiarum culturâ profecit, ut Abbatis & Visitaroris generalis ordinis dignitatibus honorari meruerit, quibus etiam cum omnium satisfactione & admiratione perfun-

Bibliothec. Ord. Cisterc.

ctus est. Philosophus fuit acutus, & theologus solidus ac profundus. politici tamen & litteraturæ, & præsertim poëti addictus. Hinc plura scripsit, tam vincâ, quam solutâ oratione; ex quibus luci commisit sequentia:

Vitam Sanctæ Teresæ à Jesu, fundatricis Carmelitarum Discalceatarum, impressam in 8. Salmantica, anno 1609. & reculam ibidem in 4. anno 1610.

De laudibus eiusdem Sanctæ virginis hymnos diversos, excusos Metinæ de Campo, an. 1615.

Officium integrum de eadem Beata Matre, quod iussu Reverendissimi Episcopi Salmanticensis, Angelus noster Manriquez (nunc Perillusstris Pacis Augustæ Episcopus) examinavit, & approbavit.

De laudibus Sancti Ignatii fundatoris Societatis Jesu, carmina varia, & Latina & Hispanica laureata, & impressa in 40. anno 1610. Henriquez in Phœnice.

Sebastianus Sortal, natione Hybernus, ex oppido Kilkenniâ oriundus, ordinem nostrum professus est in Nucalensi cœnobio apud Hispanos. Undè ad ordinis collegia missus, raros & eximios in omni scientiarum genere fructus fecit, acumine præsertim aditus ingenij sui: ac poësis delectatus elegantia, eidem præcipuè se applicuit, & quidem tanta felicitate, ut ex melioribus habitus fuerit poëtis, quos unquam Hispanica nostra congregatio habuerat; in quovis metri genere versatissimus.

Scripsit plurima egregia opera, quæ manuscripta studiosè esseruantur, & à curiosis & peritis magni fiunt. Inter quæ non infimum locum tenent,

Historia institutionis festivitatis venerabilis Sacramenti, Beata Iuliana Corneliensi ordinis Cisterciensis diuinitus reuelata, verso hexametro.

Vita beati Candidi Furlongi Hyberni, monachi Nucalensis, carmine heroico.

Pp

Dij

De laudibus ipsius Candidi, hymni varij, & diuersa erudita epitaphia.

Florebat adhuc anno 1626. Ab aliquibus autem vocatur *Stephanus Sortal*.

Serlo Fontanensis, Vide *Ioannes Serlo*.

Huic *Serloni* (præter ea quæ supra recensuimus, verbo, *Ioannes Serlo*) *Bunderius* in *Indice*, lit. S. nu. 25. adscribit, *Opus Sermonum*, quod extare dicit in *Rubro claustro*, in *Brabantia*. credo tamen ego, esse *Serlonis Saigniacensis*, de quo in mediâ post. *Philippus* etiam *L'Abbeus*, in coronide poëticâ, p. 1. *Bibliotheca nouæ*, &c. scribit, se habere *versus quosdam insignes, de instabilitate mundi*, ab hoc *Serlone* compositos.

B. Serlo Abbas Saigniacensis in *Normannia*, qui ipsum monasterium *Saigniacense* cum 30. alijs *Abbatij*, in generali capitulo *Cisterciensi*, præsentate *Beatissimo* *Papa Eugenio III.* per manum *Sancti Bernardi*, ordini nostro locauit, & *Clarevallensi cœnobio* submisit. Ac postea, eodem anno quo *Sanctus Bernardus* ex hac vita migravit, *Claramvallem* venit, & *Abbatis officium* deponens, *Beato Roberto de Brugis* successori *Diui Bernardi* indiuiduum comitem, & in omnibus officiosissimum se exhibuit; præcipue tamen in opere *Sanctæ prædicationis*, ad ædificationem fratrum se exercuit. Quod officium *B. Robertus* ei imponebat, quia probe sciebat eum exercitatione diuturna, & benignitate gratiola, ad hoc esse promptissimum.

Reperiuntur sermones eius manuscripti in *bibliotheca Alnensis cœnobij*. Vbi etiam reperitur eiusdem.

Expositio in orationem Dominicam.

Item, *Liber inscriptus: Dicta Serlonis Abbatis*. Vide de hoc *Serlone* plura in *Menologio Cisterciensi*, 10. *Septembris* quo die ab ordine nostro colitur.

S. Serlo, natione *Scotus*, *Monachus Melro-*

senlis, ac socius *S. Adami Episcopi Cathanensis*, cum eo etiam à furente plebe combustus fuit, vt supra, vidimus. Scripsit

Vitam Adami Magistri sui, lib. 1.

De decimis, lib. 1.

Contra Vsuras, lib. 1.

Cartam libertatum Scotia, lib. 1.

Affectus est *Martyrio*, dominicâ infra octauam *Natiuitatis B. Mariæ*, vt iouitur *Scotichronicon*, lib. 9. cap. 37. annus erat 222.

Demsterus, lib. 17. n. 1035.

Seuerus de Varinis, *Placentinus*, *monachus Sancti Saluatoris de Septimo*, & eiusdem monasterij *Abbas*, in omni scientia versatissimus, eoque nomine, *Leoni X.* *Pontifici* in paucis charus, cuius fuit theologus. Humanioribus nihilominus studijs singulariter additus. Scripsit ad *Carolum V.* *Imperatorem* (apud quem etiam magna valebat gratia) *Commentaria in somnium Scipionis*. Item, *alia commentaria in rhetoricam & orationes Ciceronis*. Quæ opera adhuc extant.

Obijt in *Germania*, circa annum *Domini*, 1532. Inter alios summos viros, discipulum habuit *Gregorium Cortesium*, *S. R. E. Cæd.* vt ipsemet *Cortesius* in suis operibus memorat. Scripsit præterea, *De Beatissima Virginis, & Anna Matris eiusdem, laudibus Odas plurimas, heroicis versibus concinnatas*, quæ extant excusæ inter opera *eximia nouorum Poëtarum*. Pro hoc *Seuero*, *Apologiam* edidit *Nicolaus Baccetius*, vt supra vidimus.

Syluester Maruli, alias *Maurolycus*, *Messanensis Patritius*, ex illustri apud *Siculos* *Marulorum* familia ortus, *S. Theologiæ Doctor*, *almi cœnobij Roccæ Amatoris Abbas*: qui *Philippi II.* *Hispaniarum & Siciliæ Regis* auspicijs, post *Europæ prouincias* peragratas, *Corialis cœnobij (Esfurial)* quod *Rex* ipse instat miraculi in *Hispania* erexerat, *regiam bibliothecam tre-*
centis

centis & amplius voluminibus manuscriptis vndique collectis, illustravit. Vir omni scientiarum genere instructissimus. Scripsit libros 5. de initijs & progressibus omnium religionum: quod opus vocavit, *mare oceanum*, estque impressum Italicè stylo politissimo, Messinæ, anno 1613. & Philippo, III. Hispaniarum Regi dicatum.

Item, *Topographiam sanctorum Christi militum*.

De precipuis basilicis serenissima Regina Calorum dicatis, & Ecclesijs eidem diuino oraculo, & miraculose erectis.

Librum, de viris illustribus ordinis Carthusiensium.

Librum, de viris illustribus Siculis.

Librum, de Sanctis, claris, & martyrio coronatis in regno Sicilia.

Catalogum scriptorum ecclesiasticorum,

Librum, qui inscribitur: *Lucidarius: continentem 40. questiones in materia astrologie, & philosophiæ.* Hæc omnia ipsemet sic recenset libro 2. *Maris Oceani*.

Simonis Conuersi Alnensis vita ab aonymo eiusdem monasterij religioso conscripta, extat ibidem M. S. Catalogus librorum manuscriptorum eiusdem loci apud Ant. Sanderum, in biblioth. M. S. Belgicâ.

Simon de Maille, natione Gallus, ex monacho & Abbate cœnobij de Oratorio (*de Loroir*) ordinis Cisterc. Archiepiscopus Turonensis numero centesimus, creatus anno 1560. Vir ut natalibus, ita eruditione, variarumque linguarum peritia illustris:

Transulit ex Græca in Latinam linguam 24. homilias Sancti Basilij, easq; Carolo Cardinali Lotharingo dedicauit. Prodierunt Parisijs anno 1558. Latine & Græcè.

Edidit insuper insignem libellum in 3. partes diuisum, ad populum Turonensem, quarum 1. agit de amore & timore Dei: 2. de oratione: 3. docet methodum orandi. Parisijs 1574. typis V. l'Huillier.

Bibliotheca Gallica Antonij du Verdier, & Longelinus in Purpurâ Sancti Bernardi.

Obijt anno 1597. Huic Simoni inscripsit historiam Sancti Gregorij Turonensis, Guillelmus Morellius.

Simon de Thondi, Scotus. Monachus Melro-fensis, postea anno 1171. Abbas Coggeshalensis in Angliâ; ac tandem anno 1179. consecratus fuit Episcopus Moraniensis, in Scotiâ. Vitæ eximie eruditionis, sanctæque conuersationis, edidit,

In epistolas Pauli, lib. 6.

De Reformatione Cleri, lib. 1.

De Regia successione Sancti Macolmi. lib. 1.

Obijt anno 1184.

Demsterus ex Scoti-chronico, lib. 8. cap. 15. & 16. & Longelinus, supra.

Simon de Valle, Ord. Cisterc. scripsit,

Sertum florum moralium. Incipit: Sicut serui in suâ liberatione, &c. Solebat seruari Dunis, teste Bunderio, lit. S. n. 34.

Socij sermones per anni circulum à quodam egregio, S. theologiæ professore, ordinis Cisterciensis, conuentus in Marienrayd (*Maria rodâ*) propè Hildeshem, conscripsit fuerunt. Hic enim doctor (vt habet præfatio ad dictos sermones) cum esset ingenio clarus, & in scriptura potens, nec non in componendis sermonibus expeditissimus, indignum ducens talentum sibi à Deo præstitum, & infusam gratiam sine fructu perire, sermones quosdam de tempore & de Sanctis per anni circulum composuit. Verum quia humilis erat, ingenito quodam rubore deuictus, eosdem sermones quoad vixit non præsumpsit publicare. Motitur tandem in grandæua ætate, & fratres cellulam eius emundantes, hos ipsos sermones in foecis, seu sotularibus eius absconditos inuenientes, gauisi de tanto thesauro, eos publicauerunt,

At quia in foccis inuenti sunt, à re gesta, sermonibus nomen indiderunt, & *Sermones Soccios* intitalauerunt; volentes nimirum vt non scripta modo, sed multo magis tantæ humilitatis exemplum omnes audientes instrueret. Prodierrunt Argentorati anno 1484. & Dauentriæ in 3. tomis in folio. Sermones verò tales sunt, vt si qui eos sagaci oculo perspexerint, inuenient in eis, membrorum distinctiones pulcherrimas, scripturarum allegationes firmissimas, doctrinarum exhortationes efficacissimas, nedum vtriusque sexus sæcularibus, verum etiam in vita spiritali exercitatis valituras. Incipiunt: *Exurge à mortuis, & illuminabit te Chrystus*, Ephes. 5.

Extat in bibliotheca nostra de Dunis tomus vnus in folio impressionis Dauentriensis, de Dominicis. Extant etiam M. S. omnes in bibliotheca Canoniorum Regularium Tungris. Porrò quidam putant sermones hos dici *soccios* à succo, & medulla factæ scriptura: sed quod diximus, verius est, & expresse habet editio Dauentriensis, ex qua ego hæc ad verbum descripsi. Vide etiam Mantissam ad auctarium Miræ de scriptoribus.

Soccor, monachus Claravallensis, & postea Abbas Bonæ Cumbæ in Valconia, scripsit *Dodissimas conciones super Dominicis totius anni*: quæ M. S. seruantur in Claravalle.

Relatio adm. Reuerendi & Eximij Domini Claudij Chalemot, Abbatis de Columba.

Soran monasterij religiosi, Diocesis Roschilderensis in Dania olim ordinarij fuerunt annalistæ Regum Daniæ: quorum proinde plures, successivè, eiusdem regni historiam per aliquot sæcula fideliter sunt profecuti. Vide Ioannem Ifacium Pontanum, lib. 5. rerum Danicarum.

Spina coronatum, totius Hispaniæ celeberrimum, sic dictum à Spina coronæ Domini, quæ illic asseruatur, situm est in Palentina Diocesi,

& à Beato Niuardo, fratre Sancti Bernardi iuniore fundatum. Huius cenobij monachus anonymus, conscripsit librum miraculorum quæ ibidem Deo Optim. Max. in dies operatur, ad visitationem dicitur Spina sacra. Citatur à Manriquez, tomo 2. Annalium Cisterciensium, ad anno 1147. cap. 18. num. 8.

Stanislaus Rescius, Polonus, & Abbas Andreouiz in Polonia, scripsit

Ministromachiam, in qua Evangelicorum magistrorum & ministrorum, de euangelicis magistris & ministris, mutua iudicia, testimonia, conuicia, maledicta, ira, & condemnationes, & omnibus sæculis inauditi anathematismi recensentur. Colonia apud Henricum Falkenburg, anno 1592.

Item, Librum, de atheis hæreticorum huius sæculi.

Librum quoque epistolarum, Neapoli excusum, apud Iacobum Carlinum, in qua vrbe mortuus est author, anno 1598.

Vide Posselinum in Apparatu sacro, & indice authorum citatorum in commentario Iacobi Tirini, in SS. scripturam, subiectum tomo 3. eorundem commentariorum.

Scripsit & vitam Stanislai Hessij, S. R. E. Cardinalis, diuersis libris distinctam. Citatur in Bibliotheca Scriptorum Societatis Iesu, in elogijs Petri Canisij.

Denique Simon Staranolsius, centuriâ illustrium Poloniæ Scriptorum, anno 1644. Francofurti impressa, testatur illum quoque scripsisse omnia sequentia:

Librum pro defensione Patrum Soc. Iesu.
Item, alium de eadem materia, qui intitulatur *Spongia*, qua absteruntur conuicia & maledicta Equitis Poloni, contra Iesuitas, Authore Stanislao Rescio. Cracouiæ, anno 1590. & postmodum recusa anno 1591. Ingolstadij, in officinâ Davidis Sartorij. Et Neapoli, 1592. typis Iosephi Cacchij.

Paraphra

Paraphrasin Septem Psalmorum penitentialium.
Admonitionem Polonicam.
Sermones de Sacerdotio.
Pia progymnasmata.

Tractatum de Maiestate Sedis Apostolicae.

Hæc Staranolfus, sed nimis succinctè, quia diuersorum inscriptiones, & materiæ qualitatem non sufficienter expressit.

Librum autem *Epistolarum familiarium*, ipsius Relscii, ait quoque fuisse impressum Romæ, anno 1587, in 8. impensis Iacobi Tornerij. Porro, qualis & quantus Vir fuerit noster Relscius, narrat idem Author, loco citato: Religiosorum hominum in cata, Stanislaus Relscius, pius Abbas familiam ducat. Is Patriâ Pohnanensis à teneris ferè annis, in sinu magni illius Cardinalis Hossij educatus, bonas artes & bonos mores imbibit, illiusque ipsius exemplo ad pietatem informatus, per omne tempus Concilij Tridentini (quo ex omnibus Orbis partibus sacriende in ecclesiâ Catholice concordie, præsantissimi quique Theologi, pariter Antistes, à Principibus mistebantur) Secretarij titulo ornatus, in eius familiaritate vixit Doctoris laurea post auctus, in Gallias ad Henricum Valesium Polonia Regem renuntiatum, legatio Roma obuenit, ut illi nouam dignitatem nomine Cardinalis sui gratularetur, fidemque simul, subiectionem, ac salutem dæferret. Inde reuersus (Deo ad altiora viam sterminante) Sigillatoris officium in tribunali Sacra Penitentiaria commissum, ac tandem à Rege Stephano in patriam reuocato, Abbatia Sodalium sacrorum Andreouianisium data. Qua auctus, Legatum ad Gregorium 13. & Sixtum 5. Pontifices Maximos, Regis sui ac Reipublice nominis, egit. Iterum iussu Serenissimi Sigismundi 3. ad Reipublicam Venetam, Ferdinandum Hetruria ducem, in Regno Neapolitano, ac tandem ad Clementem 8. (cui & obedientiam nomine sua maiestatis fecit) in causa canonizationis Diui Hyacinti bi, plurimum laborauit. Cumque acerrimo esset ingenio, & eximia animi magnitudine, inter tot negotia, totque serias occupationes, ad hæreses clam à Germania & Hungariâ in Polo-

niam serpentes, reprimendas, cum ingenij neruos, tum actiones omnes contulit. Hæc ibi. Post quæ recenset scripta ipsius, quæ nos iam supra recensuimus.

De hoc eodem Viro, taliter cecinit Iacobus Vitellius:

Talis Relscius inter eruditos:
Qualis Roscius vnus in teatro:
Cum solus populi approbationem
Et plausum sibi comparasset omnem,
Tam felix fuit eruditione,
Ut suade merito medulla dici,
Circulum sapientiaque possit;
Suaui Relscius in Latinitate.

Obijt Relscius, Neapoli, anno Domini 1598. vt supra diximus.

S. Stephanus, cognomento *Hardingus*, nobili apud Anglos familiâ natus, vnus ex præcipuis Cisterciensis reformationis Authoribus, ex Priore, Abbas Cisterciensis electus, ann. 1109. Sanctum Bernardum cum 30. socijs de sæculo venientem, habitu ordinis donauit. Quo die insignem habuit sermonem, qui extat apud Britum lib. 1. cap. 22.

Primum generale capitulum Cistercij congregauit anno 1116. & anno 1119. constitutiones quasdam pro vniõne monasteriorum inter se, promulgauit, quas vocari voluit *Chartam charitatu*; illasque à Calixto Papa II. (ordini Cisterciensi dudum charitate alligato) confirmari fecit. In Concilio Trecenti, anno 1128. doctissimas protulit sententias.

Scriptit insuper (teste Pitæo) librum exhortationum priuararum ad monachos.

Vita monastica ritus & vsus, vulgò, librum *vsu*. Britus quidem & Henricus hunc librum S. Bernardo tribuunt; at (præter Pitæum) eiusdem authorem fuisse Stephanum, scribunt Ignatius Firminus in notis ad exordium minus.

Seguinus lib. de scriptoribus, & Posselinus in apparatu.

Sermonem eius habitum in obitu S. Alberici, refert Manriquez tomo 1. Annalium, ad annum 1109. Qui Author ad ann. 1120. scribit quoque iussu Stephani scriptum esse Exordium paruum ordinis, quod impressum extat cum noris Ignacij Firmini.

Denique scripsit *epistolas varias* admirabilis zeli, ex quibus extant duæ inter Epistolas Sancti Bernardi 1. ad Ludouicum Gallia. Regem; 2. ad Honorium Papam. Quamquam non videatur improbabile, has fuisse à Sancto Bernardo dictatas. Notandum autem, hunc eundem esse Stephanum, quem Posselinus in Apparatu, scribit fuisse Benedictinum congregationis Cluniacensis, & scripsisse *Exhortationes ad monachos, & librum de claritate, seu (rectius) de charitate, qui est ille liber quem supra vocauimus, Chartam charitatis: extatque pluribus in locis typis expressus, nouissime Antuerpiæ in officina Plantiniana, anno 1631. & anno 1642. Lugduni, tomo 1. Annalium Cisterc. Angeli Manriquez, ad annum 1119.*

Cæterum, Stephanus tandem post 13. monasteria per seipsum fundata, & plura per filios, ætate ac laboribus fractus, anno Domini 1133. abbatialem sarcinam resignauit, sequentique anno sancto sine quieuit in Domino, Martyrologio Romano post obitum adscriptus 17. Aprilis. Vitam eius edidit Latine Chrysostomus Henriquez in Fasciculo Sanctorum, & Gallicè Ioannes d'Assigny, in Conclau, tomo 1. Quam ego postmodum etiam Flandricè reddidi, & apud me M. S. asseruo, cum plurimis alijs viris Sanctorum & Sanctarum ordinis nostri, Flandrico quoque idiomate à me donatis.

Stephanus Guichard, Prior Caduini edidit *Historiam S. Sudarij, ibidem asseruati & aliquot alios libellos asceticos. Relatio Eximij Domini Iosephi*

Arnolfini, S. Theol. Doctoris Sorbonici, &c.

Stephanus Langhon, natione Anglus, Lutetia verò Parisiorum educatus, magni nominis theologus, summusque suæ ætatis philosophus ibidem habitus fuit; quorum intuitu in canonicum S. Mariæ eiusdem vrbs, & Cancellarius Vniuersitatis promotus, in magna Regis & Procerum gratia, complures annos vixit, donec mortuo Huberto Cantuariensi Archiepiscopo, Innocentius Papa III. eruditionis illius famam excitatus, eum in Italiam euocatum, an. 1206. Viterbij Archiepiscopo Cantuariensem consecrauit: summè indignante & aduersante Ioanne Angliæ Rege, qui Ioannem Graium Norvicensem Episcopum, ad hanc sedem promoveri conabatur; in tantum, vt Stephanum Anglia interdixit. Qui ad Pontigniacense Monasterium secedens, exemplo prædecessoris sui S. Thomæ Cantuariensis (de licentia Summi Pontificis) habitum nostrum Cisterciensem induit (vt scribunt, Longelinus in *Purpura S. Bernardi, inter Cardinales, n. 17. ac postea iterum, inter Archiepiscopos Angliæ; & Henriquez in Phœnice:*) vbi pluribus litteris ab eodem Pontifice honoratus fuit. Tandem tamen Regi reconciliatus, & in patriam ac sedem suam reuertus pacificè, anno 1212. in S. creatione, S. R. E. Cardinalis Presbyter Sancti Chrysogoni, ab eodem Innocentio III. creatus fuit; qui Pontifex tanti illum fecit, vt in litteris suis eum vocaret, *Virum famam scientia, & doctrinâ pollentem.* Et sanè (teste Pitæo) nemo scholasticas subtilitates, siue in theologia, siue in philosophiâ, clarius illo explicauit, nemo factæ scripturæ sensum, tam allegoricum, quam moralem, feliciter enodauit. Scripsit innumera planè opuscula; nominatim *Commentaria in omnes veteris testamenti libros, epistolas D. Pauli &c.* quorū titulos hoc ordine recenset Pitæus, & ex illo Henriquez in *Phœnice.*

In *Genesim*, librum vnum, qui sic incipit: *Tabernaculum primum factum est*. &c. M.S. Oxoniæ in Collegio SS. Trinitatis, & Cantabrigiæ in collegio Sancti Petri.

In *Exodum*, lib. 1. *Ingressu filiorum Israel in terram*, &c. M.S. ibidem. & apud Carmelitas Cabilonenses.

In *Leuiticum*, lib. 1. M.S. ibidem.

In *Numeros*, lib. 1. M.S. ibidem.

In *Deuteronomium*, lib. 1. M.S. ibidem.

In *Iosue* lib. 1. M.S. Cantabrigiæ in collegio Sancti Benedicti, & Sancti Petri. Inc. *Ego visiones quasdam*, &c.

In *Lib. Iudicum*, lib. 1. M.S. ibidem.

In *Ruth*, lib. 1. M.S. ibidem.

In *Libros Regum*, libros 4. Qui sic incipiunt, *Reveribus ac scientiarum magistris*, &c. M.S. Villarij, & Dunis, bis.

In *Paralipomena*, libros duos.

In *Iob*, libros 34. Inc. *Licet cum malis valdè laudabile*, M.S. Oxoniæ in collegio Orialensi, In *Tobiam*, lib. 1. M.S. Oxoniæ in collegio Exoniensi, & Cantabrigiæ in collegijs Sancti Benedicti, & Sancti Petri.

In *Iudith*, lib. 1. M.S. ibidem.

In *Ester*, lib. 1. M.S. ibidem, & in cœnobio de Dunis, in Flandria.

In *Esdras*, libros duos, M.S. ibidem.

In *libros Machabæorum*, libros 2. M.S. ibidem.

In *Psalterium*, lib. 1.

In *Proverbia Salomonis*, lib. 1.

In *Ecclesiasten*, lib. 1. qui sic incipit: *Hoc nomen Ecclesiastes interpretatur*, &c.

In *Cantica Canticorum*, lib. 1.

In *Ecclesiasticum*, librum vnum, M.S. Oxoniæ in bibliotheca publica: in collegijs Balliolensi, & Exoniensi: item, Cantabrigiæ in bibliotheca publica, & S. Benedicti.

In *Isaiam* lib. 1. *Audite cali*, &c. M.S. Cantabrigiæ in collegio S. Benedicti, & Camberoniæ in

Belgio, vbi pariter habentur *Exceptiones ex libro eiusdem in 12. Prophetas minores*.

In *Hieremiam*, lib. vnum. M.S. Cantabrigiæ, supra.

In *Ezechielem*, lib. 1. M.S. ibidem, & in cœnobio nostro de Dunis.

In *Danielem*, lib. 1. M.S. ibidem.

In *Nehemiam*, lib. 1. M.S. ibidem.

Tropologiam in 12. Prophetas minores, M.S. Oxoniæ in collegijs Orialensi, Exoniensi, & SS. Trinitatis: Cantabrigiæ in bibliotheca publica, & S. Benedicti: item in cœnobio nostro de Dunis, & Tornaci in cœnobio S. Martini.

In *Oseam*, lib. 1. Inc. *Ossa 12. Prophetarum pullulent de loco suo*, &c.

In *Ioel*, lib. 1. *Verbum istud, est verbum Patris*.

In *Amos*, lib. 1. *Amos interpretatur auulsus*.

In *Abdiam*, lib. 1. *Hac dicit Dominus ad Edom*.

In *Ionam*, lib. 1. *Istud & respicit quod conceperat*.

In *Micheam*, lib. 1. *Micheas interpretatur, humilis*.

In *Nabum*, lib. 1. *Septuaginta sic habent*.

In *Habacuc*, lib. 1. *Omne quod vidit Habacuc*.

In *Sophoniam*, lib. 1. *Sophonias interpretatur Spectator*, &c.

In *Aggaum*, lib. 1. *Licet Hieronymus*.

In *Zachariam*, lib. 1. *In mense 8. &c.*

In *Malachiam*, lib. 1. *Priusquam tropologicè*.

Super Epistolas Pauli, libros quatuordecim.

Concordiam vtriusque Testamenti, libros 8.

De vitando consortio, &c.

Annotaciones Bibliorum, lib. 1.

Hexameron carmine, lib. 1.

De vera poenitentia, lib. 1.

Adam vbi est? lib. vnum.

Benedictiones in Monte Ebal, lib. 1.

Maledictionum, lib. 1.

Repetitiones Lectionum, lib. 1.

De Similitudinibus, lib. 1. *Qui sic incipit:*

Nec miles in bello, &c.

Sermonum sexaginta, lib. 1. *Filia Sion, ecce Rex Quasi-*

- Questionum theologicarum, lib. 1.*
De sacerdotibus Deum nascentibus, lib. 1.
Constitutionum Oxoniensium, lib. 1. Inc. Ex auctoritate Dei Patris, &c. Vide Provinciale Angliæ.
Vitam, passionem, & translationem S. Thomæ Cantuariensis, lib. 5. Inc. Professores artium saculi, proprios &c. Cantabrigiæ in collegio sancti Benedicti.
Vitam Richardi Regis, lib. 1.
Translationem eiusdem, lib. 1. M. S. Romæ in Vaticano, n. 7-2.
De factis Mahumeti, lib. 1.
Annalium Archiepiscoporum Cantuariensium, lib. 1. Inc. Res gesta, &c. M. S. Cantabrigiæ in collegio Sancti Benedicti.
Constitutiones ecclesiasticas 48. ex quibus sequentes tantum titulos se inuenisse asserit Pitæus, apud Guilielmum Linyvodium.
De officio archidiaconi. Ut Archidiaconi &c.
De transactionibus. Ceterum districtius &c.
De postulando. Cum per adlocatos.
De vita, & honestate Clericorum.
De cohabitatione Clericorum & mulierum. Ut clericalis ordo, &c.
De institutionibus. Quia iuxta &c.
De peculio. Quia plerique, &c.
De furtis. Prohibemus, &c.
De parochijs. Et alienis parochianis, &c.
De purgatione canonica. Ceterum & infra &c.
De penitentijs, & remissionibus. Quoniam nunquam &c.

Porro illud hic non silendum iudicavi, quod Stephanus hic (referente eodem Pitæo) omnes tum veteris, tum noui testamenti libros, primus omnium in capita distinxerit, eoque ordine distribuerit, quo etiamnum distributi sunt; quod ante illum vix quisquam fortè unquam cogitauit; & post illum nemo in ijs quidpiam mutare præsumpsit. Quo facto quantum

lumen attulerit, quantumque sacrarum litterarum studiosis adiuuentum suppeditauerit, viro- rum doctorum esto iudicium. Obijt an. 1228 9. Iulij, apud Mannerium suum de Slyndon in Suffexiâ. Vndè corpus Cantuariam relatum, in capellâ Sancti Michaëlis prope gradus australes, tumulatum est, vbi etiamnum eius monumentum visitur. Vide de hoc Henriquez, & Longelinum, locis citatis; ac etiâ Seguinum in Bibliotheca M. S. vbi hunc quoque Cisterciensibus scriptoribus adnumerans, asserit illum plerique ex his recentis operibus scripsisse, dum Pontigniaci vitam monasticam ageret.

Pitæus tamen lib. de Scriptoribus Angliæ, nullam monachatus huius mentionem facit. Notâ. Imo nec Pontigniacenses illum pro suo agnoscunt, nam Reuerendissimus Loci illius Abbas modernus, in serie scriptorum cœnobij Pontigniacensis, quam anno 1647. ad me misit, exactè referens omnes omnino scriptores quorum ibidem aliqua extat memoria, S. Tho. quidem, ac etiam S. Edmundum Cantuarienses Archiepiscopos, ceteris Pontigniacensibus adnumerat, Stephanum verò non agnoscit, quem reuera non omittet, nec etiam ignorare posset, si cœnobij illius quandoque fuisset filius; vix potè qui scriptus suus, reliquis omnibus multo celebrior, imò toto orbe clarissimus existit. Hinc non nisi fide Authorum memoratorum, Seguinum, Longelinum & Henriquez, eundem inter ordinis nostri scriptores collocavi, donec certius aliquid habeam.

Stephanus Sortal, Vide Sebastianus Sortal.

Strata Florida, cœnobium est Cambriæ, seu Walliæ, cuius religiosi (dum res catholicorum ibidem starent) per aliquot sæcula Annalisse fuerunt ordinarij illius prouinciæ, studiosè imprimè annotantes nobilium genealogias, natiuitates, conuicia, &c. Reuerendissimus Gaspar Longelinus Eusserhalensis in Germaniâ Abbas, in suis Originibus cœnobiorum ordinis.